

การทำนายและการทำความเข้าใจ เจตนาและพฤติกรรมการให้มบุตรของมารดา
ตามแนวทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล

นางสาวอัจฉราพร สุวรรณพล

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาจิตวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2529

ISBN 974-566-700-5

013558

18289022

๒

PREDICTING AND UNDERSTANDING MOTHERS' INFANT FEEDING
INTENTIONS AND BEHAVIORS ACCORDING TO THE THEORY OF REASONED ACTION

MISS AJCHARAPORN SUWANNATOL

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Psychology
Graduate School
Chulalongkorn University

1986

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การทำนายและการทำความเข้าใจ เจตนาและพฤติกรรมกรรมการไทม์มูตรของ
 มารดาตามแนวทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล

โดย นางสาวอัจฉราพร สุวรรณพล

ภาควิชา จิตวิทยา

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพร อุวรรณโน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สรชัย พิศาลบุตร)
รักษาการในตำแหน่งรองคณบดีฝ่ายวิชาการ
ปฏิบัติราชการแทนรักษาการในตำแหน่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญพิไล ฤทธาคณานนท์) ประธานกรรมการ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว) กรรมการ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมชาย อัมมพันธ์กุล) กรรมการ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพร อุวรรณโน) กรรมการ

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การทำนายและการทำความเข้าใจ เจตนาและพฤติกรรมกรรมการให้มบุตรของ
มารดาตามแนวทฤษฎีการกระทำด้วย เหตุผล

ชื่อนิติ นางสาวอัจฉราพร สุวรรณผล

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพร อูวรรณไผ่

ภาควิชา จิตวิทยา

ปีการศึกษา 2528

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความเชื่อ ทศนคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เจตนาเชิงพฤติกรรมของหญิงมีครรภ์ และพฤติกรรมกรรมการให้มบุตรของมารดาในระยะหลังคลอด โดยนำทฤษฎีการกระทำด้วย เหตุผลของฟิชไบน์และไอเซน เป็นหลักในการสร้าง เครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามทศนคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เจตนาเชิงพฤติกรรม และ พฤติกรรมการให้มบุตร ผลจากการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้พบว่า แบบสอบถามนี้มีค่าความเที่ยงตั้งแต่ .63 ถึง .89 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ กลุ่มหญิงมีครรภ์ที่มีอายุครรภ์อยู่ในระยะ 36 สัปดาห์ขึ้นไปที่มาฝากครรภ์ ณ หน่วยฝากครรภ์โรงพยาบาลศิริราช จำนวน 302 คน และติดตามเก็บข้อมูลพฤติกรรมกรรมการให้มบุตรในระยะ 1 เดือนแรกเกิดได้จำนวน 195 คน สถิติที่ใช้คือการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และสหสัมพันธ์พหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ทศนคติต่อชนิดของการให้มบุตร มีความสัมพันธ์ ($r = .33$) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 กับผลรวมทั้งหมดของผลคูณของความเชื่อ เกี่ยวกับผลของการกระทำ และการ ประเมินผลกรรมนั้น

2. การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในชนิดของการให้มบุตร มีความสัมพันธ์ ($r = .42$) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 กับผลรวมทั้งหมดของผลคูณของความเชื่อ เกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง และ แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงนั้น

๓. ทศนคติต่อชนิดของการให้มบุตร ร่วมกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในชนิดของการให้มบุตร สามารถทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรมในชนิดของการให้มบุตรได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($R = .34$) และพบว่าองค์ประกอบที่ศนคติต่อชนิดของการให้มบุตร มีบทบาทต่อเจตนาเชิงพฤติกรรมในชนิดของการให้มบุตรมากกว่าองค์ประกอบการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในชนิดของการให้มบุตร ($W_1 = .28, W_2 = .11$)

๔. เจตนาในชนิดของการให้มบุตรสามารถทำนายพฤติกรรมการให้มบุตรได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .12$)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

products between behavioral beliefs and the corresponding evaluation of consequences.

2. Mothers' subjective norms concerning infant feeding behavior significantly ($r = .42, P < .001$) correlate with the sums of the products between normative beliefs and the corresponding motivations to comply.

3. Mothers' attitudes toward infant feeding behavior and subjective norms concerning infant feeding behavior, together, can significantly ($r = .34, P < .001$) predict mothers' infant feeding behavioral intentions. Moreover, attitudes influence behavioral intentions more than subjective norms. ($W_1 = .28, W_2 = .11$)

4. Mothers' infant feeding intentions can significantly ($r = .12, P < .05$) predict mothers' infant feeding behaviors.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความกรุณาของท่านรองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพร อูวรรณไพ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้ความรู้ข้อคิดเห็นและคำแนะนำต่าง ๆ ในการทำวิทยานิพนธ์ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ตลอดจนกรุณาตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างละเอียดถี่ถ้วน ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณและความกรุณาของอาจารย์ จึงขอกราบขอบพระคุณด้วยความเคารพยกย่องอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ คุณพอลดา ธาธาณัติ หัวหน้าพยาบาลหน่วยฝากครรภ์และ คุณศิริรัตน์ พิษิตชัยชาญ หัวหน้าพยาบาลแผนกตรวจโรคเด็ก ดิถีผู้ช่วยนอก โรงพยาบาลศิริราช ตลอดจนเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือ และให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งขอขอบพระคุณกลุ่มตัวอย่างทุกคนที่ได้สละเวลาและให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณอาจารย์ และขอขอบคุณเพื่อน ๆ พี่ๆ และน้อง ๆ ทุกคนในภาควิชาจิตวิทยาและในโรงพยาบาลศิริราช ที่ช่วยเหลือและให้กำลังใจในการทำงานวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ให้ทุนอุดหนุนในการวิจัย เป็นเงิน 1,000 บาท

ท้ายสุดนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และครอบครัวที่รักยิ่ง ที่ให้ความรัก ความห่วงใย ให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ และเป็นกำลังใจสม่ำเสมอตลอดมา

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อัจฉราพร สุวรรณทล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญภาพ.....	ณ
บทที่	
1. บทนำ.....	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย.....	3
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	21
วัตถุประสงค์.....	57
สมมติฐานในการวิจัย.....	58
ขอบเขตของการวิจัย.....	59
ข้อดกสงเบื้องต้น.....	60
คำจำกัดความ.....	60
2. วิธีดำเนินการ.....	63
กลุ่มตัวอย่าง.....	63
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	63
วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ.....	64

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ประสิทธิภาพของเครื่องมือ.....	72
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	81
การเตรียมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	82
3. ผลการวิจัย.....	85
4. การอภิปรายผลการวิจัย.....	109
5. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	119
เลิกสารอ้างอิง.....	125
ภาคผนวก.....	131
ภาคผนวก ก.....	135
ภาคผนวก ข.....	139
ภาคผนวก ค.....	146
ภาคผนวก ง.....	171
ภาคผนวก จ.....	173
ประวัติผู้วิจัย.....	177

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทัศนคติกับ เจตนา เชิงพฤติกรรม.....	27
2. สหสัมพันธ์และสหสัมพันธ์พหุคูณขององค์ประกอบทัศนคติ องค์ประกอบการ คล้ายตามกลุ่มอ้างอิง และโมเดลของทฤษฎีไบเนกับตัวแปรเกณฑ์ต่าง ๆ...	31
3. สหสัมพันธ์ สัมประสิทธิ์ถดถอย และสหสัมพันธ์พหุคูณขององค์ประกอบ ทัศนคติ และองค์ประกอบการคล้ายตามกลุ่มอ้างอิงต่อ เจตนา เชิง พฤติกรรมที่จะมีบุตรคนที่ 3 ในอีก 3 ปีข้างหน้า.....	32
4. สหสัมพันธ์ สัมประสิทธิ์การถดถอย และสหสัมพันธ์พหุคูณของความกลัว- ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ เจตนาเชิงพฤติกรรม และพฤติกรรมการใช้ ถุงยางอนามัย.....	34
5. สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล และ เจตนาเชิงพฤติกรรมในบุตรคนต่อไป.....	43
6. การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณในการใช้ TRA และ HBM ทำนาย BSE และ pap test.....	46
7. แสดงความเชื่อหลัก เกี่ยวกับผลที่เกิดจากการให้นมมารดา.....	65
8. แสดงความเชื่อหลัก เกี่ยวกับผลที่เกิดจากการให้นมขวด.....	67
9. แสดงกลุ่มอ้างอิง เด่นชัดในการให้นมมารดา.....	68
10. แสดงกลุ่มอ้างอิง เด่นชัดในการให้นมขวด.....	69
11. คำที่แสดงถึงความรู้สึกในการให้นมมารดา โดยเรียงตามลำดับ ความถี่.....	70

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
12. ค่าที่แสดงถึงความรู้สึกในการให้นมขวด โดยเรียงตามลำดับความถี่...	71
13. แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนทัศนคติทางตรงต่อการให้นมมารดา (A_{BF}) ระหว่างกลุ่มสูง กับกลุ่มต่ำด้วยค่าที่ (t-test).....	73
14. แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนทัศนคติทางตรงต่อการให้นมขวด (A_{BO}) ระหว่างกลุ่มสูงกับกลุ่มต่ำด้วยค่าที่ (t-test)....	74
15. แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนทัศนคติทางอ้อมต่อการให้นมมารดา (b_{iBF}) ระหว่างกลุ่มสูงกับกลุ่มต่ำด้วยค่าที่ (t-test).....	75
16. แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนทัศนคติทางอ้อมต่อการให้นมขวด (b_{iBO}) ระหว่างกลุ่มสูงกับกลุ่มต่ำด้วยค่าที่ (t-test).....	76
17. แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมในการให้นมมารดา ($NB_{iMC_{iBF}}$) ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำด้วยค่าที่ (t-test).....	77
18. แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมในการให้นมขวด ($NB_{iMC_{iBO}}$) ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำด้วยค่าที่ (t-test).....	78
19. แสดงค่าความเที่ยงของมาตรวัดทัศนคติต่อการให้นมมารดาและนมขวดทั้งทางตรงและทางอ้อม และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการให้นมมารดาและนมขวด.....	79

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
20.	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ใช้ จำแนกตามประวัติการให้นมบุตร . . .	86
21.	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ใช้ จำแนกตามอาชีพ	87
22.	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ใช้ จำแนกตามระดับการศึกษา	88
23.	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ใช้ จำแนกตามรายได้ครอบครัว	89
24.	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ เก็บพฤติกรรมได้ จำแนกตาม เจตนาและ พฤติกรรม	90
25.	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ เพียร์สัน ระหว่างคะแนนทัศนคติทาง ตรงกับทางอ้อม คะแนนการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงกับทางอ้อม ทัศนคติต่อพฤติกรรมกับ เจตนา เชิงพฤติกรรม และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง กับเจตนา เชิงพฤติกรรม จำแนกตามประสมการณ์ให้นมบุตร และระดับ การศึกษา	93
26.	แสดงค่าการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของทัศนคติ (A_B) การคล้อยตามกลุ่ม อ้างอิง (SN) กับเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) โดยจำแนกตามระดับ การศึกษา และประสมการณ์ให้นมบุตร	95
27.	แสดงค่า ส.ป.ส. สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างเจตนาในชนิดของการ ให้นมบุตร และพฤติกรรมการให้นมบุตร จำแนกตามประสมการณ์ให้นมบุตร ระดับการศึกษา และกลุ่มที่ไม่มีอุปสรรคในการให้นมบุตร	96
28.	แสดงการทดสอบความแตกต่างของค่ามัชฌิม เลขคณิตของการประ เมิณ ผลของการให้นมมารดา (e_1) โดยจำแนกตามประสมการณ์ในการให้ นมบุตร และระดับการศึกษา	99

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
29. แสดงการทดสอบความแตกต่างของค่ามัธยิม เลขคณิตการประ เภินผล ของการให้นมขวด (e_i) โดยจำแนกตามประสพการณ์ในการให้นมบุตร และระดับการศึกษา.....	100
30. แสดงการทดสอบความแตกต่างมัชยิม เลขคณิตของความหนักแน่นของ ความเชื่อในการให้นมมารดาในระยะ 1 เดือนแรกเกิด โดยจำแนกตาม ประสพการณ์ในการให้นมบุตร และระดับการศึกษา.....	102
31. แสดงการทดสอบความแตกต่างมัชยิม เลขคณิตความหนักแน่นของความ เชื่อในการให้นมขวดในระยะ 1 เดือนแรกเกิด จำแนกตามประสพการณ์ ในการให้นมบุตร และระดับการศึกษา.....	103
32. แสดงการทดสอบความแตกต่างมัชยิม เลขคณิตความหนักแน่นของความ เชื่อ ที่มีต่อกลุ่มอ้างอิงในการให้นมมารดาในระยะ 1 เดือนแรกเกิด โดย จำแนกตามประสพการณ์ให้นมบุตร และระดับการศึกษา ด้วยการทดสอบ ค่าที่.....	105
33. แสดงการทดสอบความแตกต่างมัชยิม เลขคณิตความหนักแน่นของความ เชื่อที่มีต่อกลุ่มอ้างอิงในการให้นมขวดในระยะ 1 เดือนแรกเกิด โดย จำแนกตามประสพการณ์ให้นมบุตร และระดับการศึกษาด้วยการทดสอบ ค่าที่.....	106
34. แสดงการทดสอบความแตกต่างมัชยิม เลขคณิตของแรงจูงใจที่จะคล้อย ตามกลุ่มอ้างอิง โดยจำแนกตามประสพการณ์ให้นมบุตร และระดับการ ศึกษาด้วยการทดสอบค่าที่.....	108

ตารางที่

หน้า

1.	(ภาคผนวก จ.) แสดงเหตุผลของกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมการใช้ผสม เลี้ยงบุตรในระยะ 1 เดือนแรกเกิด.....	173
2.	(ภาคผนวก จ.) แสดงเหตุผลของกลุ่มตัวอย่างที่มีเจตนาจะให้นมมารดา แต่ไม่สามารถใช้นมมารดาเลี้ยงบุตรเพียงอย่างเดียวในระยะ 1 เดือน แรกเกิด.....	174
3.	(ภาคผนวก จ.) แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เก็บข้อมูลพฤติกรรมได้ จำแนกตามอาชีพและระดับการศึกษา.....	175
4.	(ภาคผนวก จ.) แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เก็บข้อมูลพฤติกรรมได้ จำแนกตามรายได้ และระดับการศึกษา.....	176

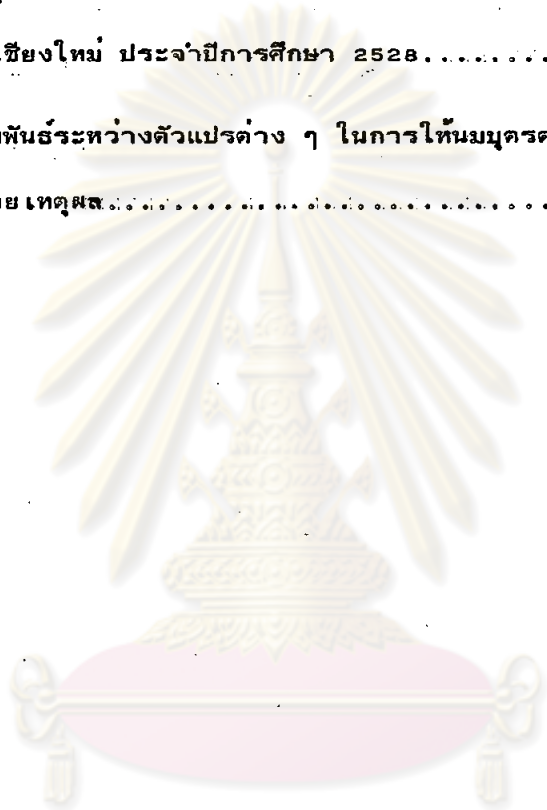
ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1. แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรที่เกี่ยวข้องตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล.....	5
2. ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เจตนา และการเลือกของเจตนาเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพของผู้หญิง.....	24
3. ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อ ทัศนคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เจตนาและพฤติกรรมการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด.....	29
4. สหสัมพันธ์ของเจตนาเชิงพฤติกรรม ความกลัว-ความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ และการใช้ถุงยางอนามัย.....	35
5. ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการบริจาคโลหิต ความรู้สึกทางจริยธรรม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เจตนาเชิงพฤติกรรมและพฤติกรรมการบริจาคโลหิต.....	36
6. ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อ ทัศนคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เจตนา และพฤติกรรมการบริจาคโลหิต.....	37
7. ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อ ทัศนคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เจตนา และพฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้ง.....	40
8. ความสัมพันธ์ระหว่างผลต่างของทัศนคติ ผลต่างของการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เจตนาและพฤติกรรมการเซ็นชื่อเข้า A.T.U.....	49
9. ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อ ทัศนคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เจตนาและพฤติกรรมในการใช้บริการการปรึกษา.....	54

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
10. ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อ ทศนคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เจตนาและพฤติกรรมกาเลือกคณะวิศวกรรมศาสตร์ในการสอบไล่ตัว มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประจำปีการศึกษา 2528.....	56
11. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ในการให้มบุตรตามทฤษฎี การกระทำด้วยเหตุผล.....	97

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย